

İŞÇİ SİMSARLIĞI BÜROLARI DÜZENLEMESİNİN GEÇMİŞİ

Aydınlık Gazetesi, 21 Ağustos 2012

Yıldırım Koç

Önümüzdeki aylarda gündemde olacak bir konu, özel istihdam bürolarına işçi kiralama (işçi simsarlığı) yetkisi verecek hukuki düzenlemedir.

Bu konu yeni değildir. Bu konuda geçmişte bir yasa çıkarıldı; ancak Cumhurbaşkanı tarafından bir defa daha görüşülmesi talebiyle geri gönderildi.

Türkiye'ye işçi simsarlığını getiren 5920 sayılı Yasa, TBMM'de 26 Haziran 2009 günü kabul edildi. 5920 sayılı "İş Kanunu, İşsizlik Sigortası Kanunu ve Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un 1. maddesi, 4857 sayılı İş Kanununun kiralık işçilikle ilgili 7. maddesine bir ekleme yaparak, özel istihdam büroları aracılığıyla iş kiralınması düzenlemesini getirdi.

Ancak Cumhurbaşkanlığı 9 Temmuz 2009 tarihinde 5920 sayılı Kanunun 1. maddesini bir kez daha görüşülmesi talebiyle TBMM Başkanlığı'na geri gönderdi.

İşçi simsarlığı konusunda 5920 sayılı Yasada kabul edilen metin, AKP'nin 2008 yılı Şubat-Mart aylarında hazırladığı İş Kanunu değişiklik taslağında (İstihdam Paketi) yer alan, daha sonra taslaktan çıkarılan metnin aynısıydı. Diğer bir deyişle, AKP bu konuda ısrarcı davrandı.

5920 sayılı Yasada öngörülen yeni düzenleme, işçi simsarlığını meşrulaştırmaktaydı.

26 Haziran 2009 tarihine kadarki uygulamada, şirketler kendi işçilerini bir başka işyerine kiralayabiliyorlar; özel istihdam büroları da işçi arayan şirketlere işçi bulmada aracılık edebiliyordu. Ancak özel istihdam bürolarının işçi kiralama yetkisi yoktu.

5920 sayılı Yasayla, özel istihdam bürolarına işçi kiralama yetkisi verildi.

Bu düzenlemenin hayata geçmesi durumunda, işsizliğin pençesinde kıvranan insanlar, işçi simsarlığında uzmanlaşmış özel istihdam bürolarına kaydolacaklar ve başka işyerlerine kiralanacaklardı.

Kiralanan işçi, özel istihdam bürosundan belirli bir ücret alacak; işçi kiralayan şirketin alacağı para ile kiralanan işçiye ödeyeceği ücret arasındaki fark, özel istihdam bürosunun kârı olacaktı.

Bazı kişiler, bu uygulamanın ILO'nun 181 sayılı Sözleşmesi'ne aykırı olduğunu ileri sürdü. Bu iddia doğru değildir. 181 sayılı Özel İstihdam Büroları Sözleşmesinin 1. maddesi 1. fıkrasının "b" bendi işçi simsarlığı yapan özel istihdam bürolarına olanak tanımaktadır.

AKP iktidarı, 5920 sayılı Yasayla işçi haklarına ve sendikal hak ve özgürlüklere büyük bir darbe daha indirmeye çalıştı. Cumhurbaşkanının bu konudaki düzenlemeyi bir defa daha görüşülmesi talebiyle iade etmesi, tehdidin ortadan kalktığı anlamına gelmiyordu. Nitekim, bu konu 18.1.2010 tarihinde R.T.Erdoğan'ın imzasıyla TBMM Başkanlığı'na sunulan "Amme Alacaklarının Tahsil usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"nda yeniden gündeme geldi.

Tasarının 8. maddesi, özel istihdam bürolarına işçi kiralama yetkisi veriyordu.

Bu konunun yeniden kamuoyunun ve TBMM'nin gündemine geldiği günlerde Tekel işçilerinin Ankara eylemi sürüyordu. Bu yükselen eylemlilik dalgası, tasarıdaki bu düzenlemenin TBMM sürecinde çıkarılmasını sağladı. İlgili tasarı 28.1.2010 gün ve 5951 sayılı Kanun olarak kabul edildiğinde, bu düzenleme yoktu.

2012 Şubat'ında açıklanan Ulusal İstihdam Stratejisi taslağında bu konu yeniden gündeme taşındı.

Önümüzdeki aylarda ise bu konudaki düzenleme TBMM gündemine gelecek.

İşçileri ve sendikaları bu konuda bilgilendirme, bilinçlendirme, duyarlı kılma ve harekete geçirmeye hazırlama çalışmaları bugünden başlatılmalıdır.

Bu yeni saldırı başka türlü önlenemez.